

**Informacja z działalności Gminnej Biblioteki Publicznej
w Nowej Wsi Wielkiej za 2023 rok.**

Biblioteki istnieją po to, by z ich oferty mogli korzystać czytelnicy. Bez użytkowników bibliotek praca bibliotekarzy przestaje mieć sens, bo wszystkie starania mają służyć czytelnikom. Dlatego ważny jest aspekt dostępności bibliotek pod każdym względem. Za dostępność bibliotek dla społeczeństwa odpowiadają zarówno bibliotekarze, dyrektorzy, jak i samorządy lokalne. Podejście władzy do rozwoju bibliotek często przekłada się na ich dostęp dla społeczności miejscowości czy gminy. Bywają sytuacje, gdy o bibliotekach myśli się na końcu, zajmują one przez lata małe, nie spełniające norm i ciasne pomieszczenia. Płynie z tego wniosek, że za dostępność bibliotek jesteśmy odpowiedzialni wszyscy.

Starania wszystkich osób i jednoczenie się na rzecz dostępności dóbr kultury, jakimi są biblioteki, pozwalają widzieć efekty tych starań i się nimi cieszyć.

Książki to jest to co przyciąga ludzi do bibliotek i to daje nam potwierdzenie, że pozycje, które znajdują się w naszych księgozbiorach spełniają oczekiwania odbiorców.

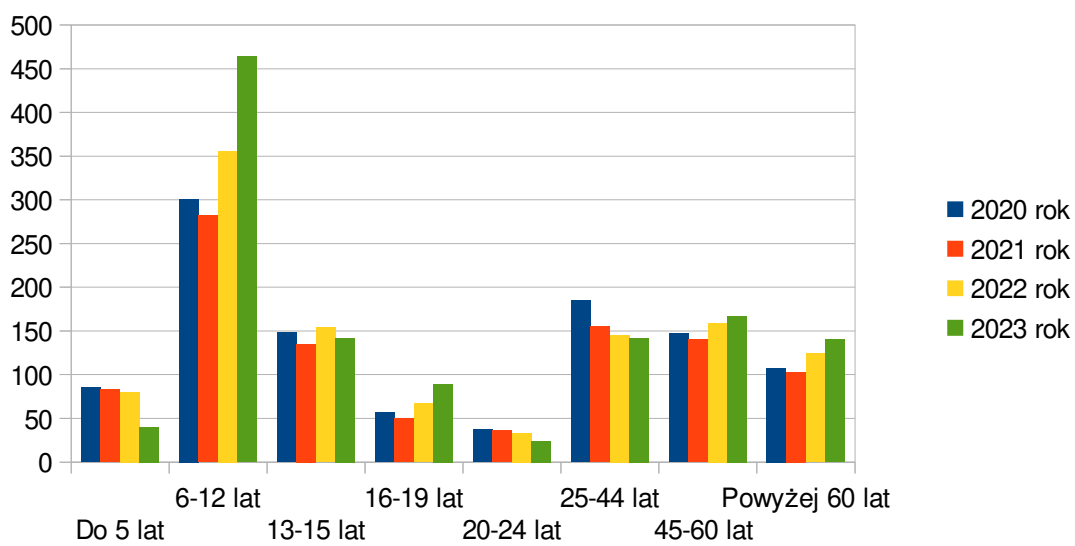
Każdy użytkownik biblioteki – starszy czy młodszy – przychodzi do naszych bibliotek w określonym celu, z nadzieją, że znajdzie to, czego szuka.

Praktycznie każdego dnia rejestrowane są zapisy czytelników – niektórzy reaktywują się po latach nieobecności. Możliwość zarezerwowania i późniejszego odbioru książek oszczędza czas czytelnika. Katalog online daje możliwość przeglądania księgozbioru biblioteki o każdej porze dnia i nocy i ułatwia czytelnikom dostęp do poszukiwanych książek.

W gminie Nowa Wieś Wielka czytelnictwo kształtuje się następująco:

Gminna Biblioteka Publiczna w Nowej Wsi Wielkiej i Filia w Brzozie

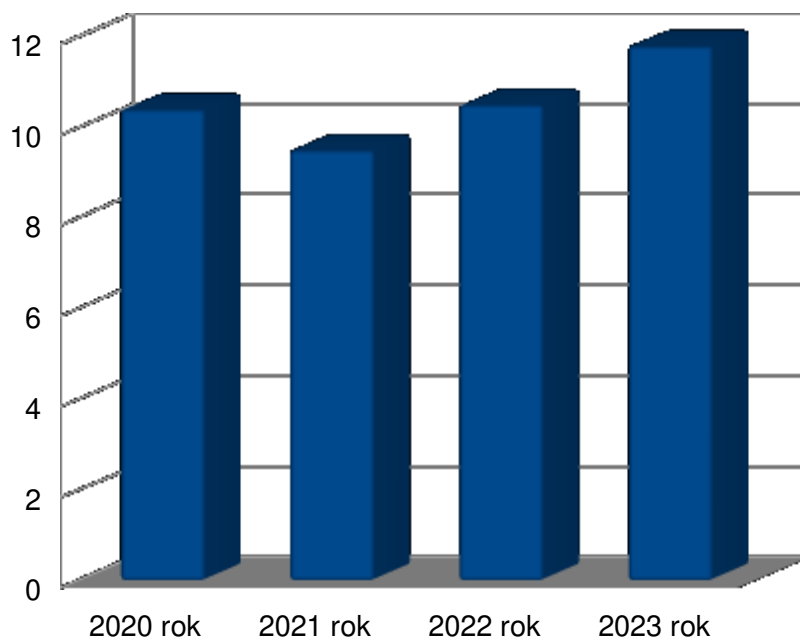
Czytelnicy wg wieku:	2020	2021	2022	2023
do lat 5	85	83	80	40
6 – 12	301	282	356	464
13 – 15	148	135	154	142
16 – 19	57	50	67	89
20 – 24	37	36	33	24
25 – 44	185	155	145	142
45 – 60	147	140	159	167
powyżej 60	108	103	124	140
Razem	1068	984	1118	1208

Liczba czytelników na 100 mieszkańców:

2020r. 2021r. 2022r. 2023r.

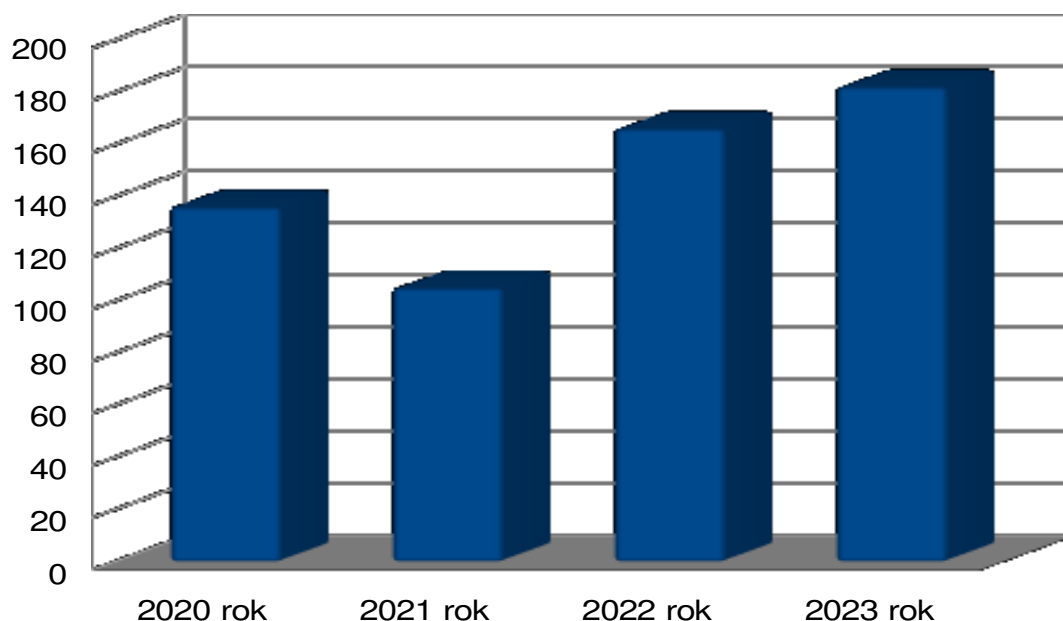
10,4 9,5 10,5 11,8

Liczba wypożyczeń na 100 mieszkańców:

2020r. 2021r. 2022r. 2023r.

136 105 166 182

Księgozbiór:

Nowa Wieś Wielka 19816 wol.

Brzoza 12742 wol.

Ogółem 32558 woluminów

Do Gminnej Biblioteki Publicznej w Nowej Wsi Wielkiej zapisanych jest 1974 użytkowników; w tym 782 aktywnych w 2023 roku; a do Filii w Brzozie 586 czytelników-aktywnych 426; ogółem 2560 osób co najmniej raz odwiedziło nasze biblioteki – to jest co czwarty mieszkaniec naszej gminy.

Istotną kwestią jest nabywanie nowości czytelniczych przez bibliotekę. Poszczególne dziedziny życia wciąż ewoluują, dlatego powstaje na ich temat wiele nowych publikacji. Także beletrystyka poszerza się o nowych autorów, czy też wydawane są kolejne części poczytnych tytułów. Poprzez zakup nowych książek biblioteki wzbogacają swoją ofertę i w ten sposób pozyskują czytelników. Wiadomość o nabyciu nowości przez bibliotekę szybko się rozchodzi w mediach społecznościowych. Corocznie kupujemy kilkaset nowych książek, o których zakupie coraz częściej decydują czytelnicy. Kryminał, thriller i książka sensacyjna oraz szeroko pojęta literatura kobieca to kategorie, które trzymają się mocno, Nasi Czytelnicy też bardzo lubią książki historyczne i biografie.

Ważną sprawą w kwestii dostępu czytelników do księgozbioru jest wolny dostęp do półek, gdy użytkownik sam może wybrać dla siebie książkę. Wybieranie przez czytelnika książek, które go interesują, jest dla niego pewnego rodzaju celebrazją. Czytelnik nie musi się spieszyć, może przejrzeć księgozbiór, przeczytać recenzję, przejrzeć spis treści i zdecydować, którą książkę wybierze. Gdy czytelnik poprosi o pomoc, nie można mu jej odmówić i pozostawić go samemu sobie. W niektórych przypadkach użytkownicy oczekują od bibliotekarza gotowych informacji. Zazwyczaj są to uczniowie i studenci – przynajmniej w naszych warunkach lokalowych – obie biblioteki są częścią szkół podstawowych.

Budżet Biblioteki w 2023 roku w pełni pokrywał bieżące potrzeby – wynagrodzenia 3 i 1/4 pracowników, zakupy materiałów, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, usługi informatyczne – hosting, domena, certyfikat SSL. Otrzymaliśmy dotację podmiotową w wysokości **393.296,- i wykorzystaliśmy w całości**.

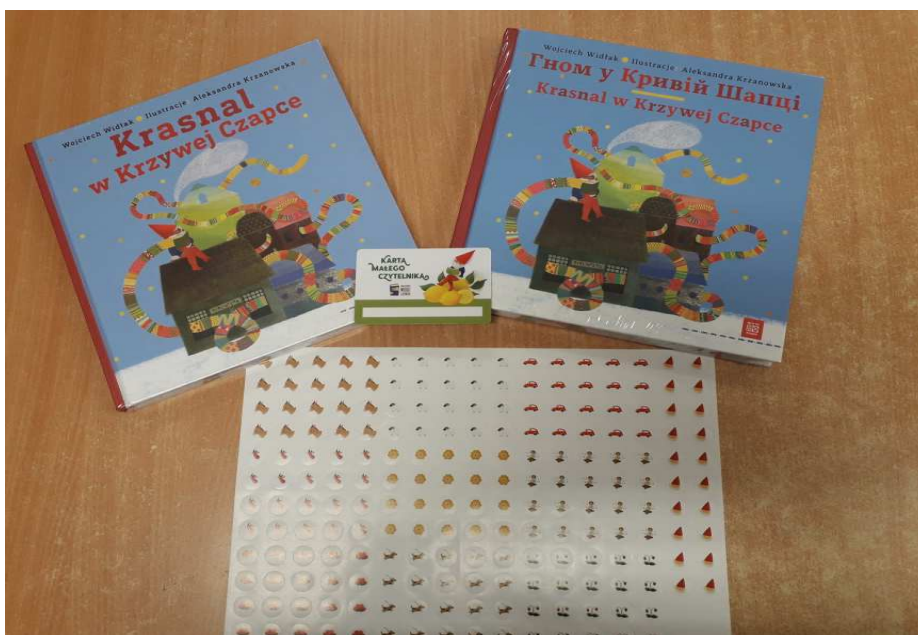
Mimo, że nie czytamy już tak często jak dawniej, z książkami wciąż łączą nas pozytywne skojarzenia – więcej osób deklaruje, że lubi czytać (40 %), niż faktycznie je czyta (38 %).

Cyfry te wskazują na przekonanie, że czytanie książek to aktywność wartościowa i przyjemna. Przez lata wyrobiliśmy sobie opinię o gustach naszych czytelników, wiemy jakich książek oczekują, wiemy, którzy rodzice pracują z dziećmi i co nas cieszy jest ich coraz więcej.

Dlatego Instytut Książki i Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego kontynuuje i rozwija program prowadzony od 2018 roku. Spośród 6654 bibliotek biorących udział w programie jest również nasza biblioteka. Na młodych czytelników w wieku 3–6 lat czeka wyjątkowy prezent a jest to książka. W tym roku opowieść pt. „Krasnal w krzywej czapce”. Książka jest dostosowana pod względem formy i treści do potrzeb przedszkolaka i spełnia najwyższe standardy w projektowaniu pięknych i mądrych książek dla najmłodszych. Program polega na tym, że mały Czytelnik musi zostać zapisany przez Rodzica do biblioteki. Podczas pierwszej wizyty u nas otrzymuje wyprawkę Małego Czytelnika, która składa się z książki i specjalnej karty dedykowanej do programu. Po wypożyczeniu przynajmniej jednej książki otrzymuje naklejkę na kartę. Po zebraniu 10 naklejek dziecko dostaje imienny Dyplom Małego Czytelnika.

Wyprawka czytelnicza jest dostępna również w wersji polsko – ukraińskiej. Akcja wspiera biblioteki w promocji czytelnictwa, kształtuje nawyki czytelnicze wśród dzieci w wieku przedszkolnym i przede wszystkim zachęca do regularnego i aktywnego korzystania z zasobów bibliotek. W roku 2023 z bibliotek korzystały prawie wszystkie grupy przedszkolne z naszych przedszkoli; Stokrotka i Jarzębinka, co daje nam 232 dzieci.

Dlatego też powiększyliśmy radykalnie księgozbiór dla dzieci najmłodszych. Dzięki darowiźnie z Fundacji Grupy PERN zakupiliśmy dodatkowo 120 książek dla dzieci.

Gminna Biblioteka Publiczna w Nowej Wsi Wielkiej i Filia w Brzozie zapewniają 100% księgozbioru jako katalog on-line (<https://www.nowawieswiełka-gbp.sowa.pl/>) - sprawną i wygodną obsługę czytelników i zbiorów umożliwia od 1 lipca 2013 roku poprzez komputerowy system biblioteczny SOWA2/MARC/21, dzięki któremu użytkownicy mają dostęp do katalogu bibliotecznego przez 24 godziny na dobę. Za pośrednictwem Internetu jest możliwość samodzielnej obsługi konta czytelnika – w tym samo zapis czytelnika, rezerwacji i zamawiania pozycji, czy też przeglądanie historii wypożyczeń, istnieje też możliwość zaproponowania zakupu nowości. System powiadamia też o możliwości odebrania zarezerwowanej elektronicznie książki, przypomina też o zbliżającym się terminie zwrotu materiałów bibliotecznych. Czytelnicy otrzymują kartę czytelnika uprawniającą go do

logowania się na swoje konto. Karta z jednej naszej biblioteki jest honorowana w drugiej naszej placówce. Poza tym każdy mieszkaniec nie tylko czytelnik ma możliwość przeglądania zbiorów biblioteki.

Od grudnia 2022 roku przeszliśmy na najnowocześniejszy system biblioteczny w Polsce SOWA SQL, który umożliwia pobranie na telefon aplikacji mobilnej, która jest bardzo fajna i łatwa w obsłudze.

Gminna Biblioteka Publiczna posiada także swoją stronę www.bibliotekanowawieswielka.pl, mamy także konto na facebooku www.facebook.com/gbpnww, które służy nam do szybkiego kontaktu z gronem naszych Czytelników.

Biblioteki publiczne dostosowały swoje funkcjonowanie do lokalnych uwarunkowań - obie nasze placówki mieszczą się w szkołach.

Powierzchnia bibliotek dostępna dla użytkowników w przeliczeniu na mieszkańca to 0,01.

Biblioteka w Nowej Wsi Wielkiej mieści się w szkolnej piwnicy, co uniemożliwia jakiegokolwiek organizowanie nawet najmniejszych imprez. Mamy dostępne dwa komputery dla Czytelników, jeden jest z dostępem do Internetu, a na drugim jest zainstalowany dostęp do darmowej wypożyczalni Academica, która umożliwia korzystanie ze zbiorów cyfrowych Biblioteki Narodowej. To dostęp do **3 766 567** publikacji ze wszystkich dziedzin wiedzy, również najnowszych, objętych ochroną prawa autorskiego.

Filia biblioteki w Brzozie mieści się w pomieszczeniu, w którym kiedyś była szatnia. Aby się dostać do biblioteki trzeba przy wejściowych drzwiach do budynku szkoły zadzwonić dzwonkiem i poczekać na bibliotekarkę - pomieszczenie jest bardzo małe.

Od połowy 2021 roku w życie weszła Uchwała Rady Ministrów z dnia 21 maja 2021 r., która mówi, że podmioty uprawnione do otrzymania dofinansowania w programach i grantach w 2023 r. muszą spełnić wymóg otwarcia dla czytelnika 1/2 sobót przez przynajmniej 4 godziny, jedna lokalizacja – w naszym przypadku ten warunek jest niewykonalny – a tym samym wyklucza to nas z grona aplikujących o udział w różnego rodzaju programach, min. dotacje MKiDzN na zakup nowości wydawniczych – nie bierzemy udziału od 3 lat a w roku 2023 były 2 nabory na dużo większe kwoty. Brak środków sprawia, że nasze biblioteki stają się martwą instytucją służącą podawaniu książek. Słyszysz się o tym, że nasze biblioteki dobrze zaopatrzone w księgozbiór, w których poza wypożyczaniem nic się nie dzieje – lokalizacja i dostępność do szkół.

Lokalizacja naszych bibliotek przyczynia się do stagnacji czytelnictwa; w Filii w Brzozie, straciliśmy około 200 czytelników w ciągu 3 lat.

Mimo, że nasze pomieszczenia są małe to staramy się aby były czyste i zadbane i mimo braku miejsca staramy się prowadzić minimalną działalność – w ciągu dnia niejednokrotnie gościmy około 100 czytelników w GBP.

Warunki pracy nie do końca są komfortowe ale staramy się wykonywać naszą pracę jak najlepiej. Starsi czytelnicy mają obawy w odwiedzaniu nas zwłaszcza podczas przerw, na których jest głośno i uczniowie biegają po korytarzach nie zwracając uwagi czy ktoś idzie. Bardzo często osoby starsze dzwonią i zamawiają książki telefonicznie i odbierają je przed budynkiem, aby nie schodzić po schować do piwnicy - ponieważ nasza biblioteka w Nowej Wsi Wielkiej nie ma dostosowanego architektonicznie dostępu dla osób niepełnosprawnych i starszych oraz mam z dziećmi w wózkach.

Dzieci z Przedszkoli starają się nas odwiedzać w czasie trwania lekcji.

Nieustająco mamy nadzieję na polepszenie naszych warunków lokalowych. Sprawy, o których trzeba rozmawiać z samorządem, to finanse bibliotek, etaty biblioteczne, lokale dla bibliotek – by sprostać potrzebom użytkowników; potrzeby spotkań nie tylko autorskich i wszelkiego rodzaju imprez kulturalnych i innych niezrealizowanych potrzeb bibliotek. Są to tematy niełatwe dla obydwu stron, a niekiedy wręcz drażliwe. Jednakże wymagają one od nas wszystkich odważnej, a zarazem kulturalnej konwersacji, by biblioteki funkcjonowały na najwyższym poziomie.

Każde nasze działanie to praca na rzecz promowania przyjemności, jaką niesie za sobą czytanie. Pokazywanie książek jako alternatywy spędzania wolnego czasu, które niczym nie ustępują atrakcyjnością filmom i serialom, to wyzwanie, któremu codziennie staramy się sprostać. Względem użytkownika bibliotek zawsze trzeba działać intuicyjnie i taktownie. I mamy nadzieję, że w większości przypadków nam się to udaje. Dziękujemy za kolejny wspólny rok działania w naszych placówkach i nieustająco prosimy o poprawę naszych warunków lokalowych!